

GREENPEACE

SAYI #117
greenpeace.org.tr

İKLİM
KRİZİNDEN
NASIL
ÇIKARIZ?



Orangutanların nesli tehlikede!

Tavuk endüstrisi GDO'ya doymuyor

Pişmekte olan bir belgesel: "Nükleer Alaturka"

İçindekiler



İklim krizinden nasıl çıkarız?

Hiç görmediğimiz kadar büyük dolu taneleri, sıcak hava dalgaları, seller, kuraklık ve aniden kapımızı çalan fırtınalarla karşı karşıyayız ve bu daha başlangıç. Tüm bunlar bir felaket senaryosunu andırsa da henüz hiçbir şey için geç değil. İklim değişikliği ile mücadele için hala zamanımız var.



Orangutanların nesli tehlikede!

Yeni yayınlanan "Orangutan Popülasyonunun Yaşama Yeteneği Değerlendirmesi"ne göre 100 ila 500 yıllık bir zaman dilimi içinde, Sumatra ve Borneo'da yaşayan 52 orangutan meta popülasyonunun sadece üçte birinin (%38) hayatta kalması bekleniyor.

"Hepimiz bir geleneğin mirasçılarıyız!"

Nükleer Alaturka film projesinin yönetmeni Can Candan, Greenpeace'in "Enerjide Nostaljiye Yer Yok" kampanyası kapsamında düzenlenen sergi açılışında Türkiye'deki nükleer karşıt hareketin macerasını ve belgesel projesini anlattı.



Çatısına güneş paneli kurulumu yapmak isteyenlere: Greenpeace'ten Güneş Rehberi

Greenpeace, çatısına güneş paneli taktırmak isteyenler için www.gunesrehberi.org bağlantısından ulaşılacak pratik bir "Güneş Rehberi" hazırladı.



GREENPEACE BÜLTEN

Yerel Süreli Yayın

İmtiyaz Sahibi

Greenpeace Akdeniz
Basım ve Tanıtım
Hizmetleri Ltd. Şti. adına
Ece Ünver

Genel Yayın Merkezi

Asmalı Mescit Mh. Kallavi Sk.
No: 1 Kat: 5 Beyoğlu 1 İstanbul
Tel: +90 212 292 76 19
Faks: +90 212 292 76 22

Genel Yayın Yönetmeni

Ece Ünver

Sorumlu Yazı İşleri Müdürü

Gökhan Çevik

Editör

Burcu Ünal

Baskı

Printworld Matbaa San. Tic. A.Ş.

Grafik Tasarım ve Uygulama

Jargon İstanbul

Dağıtım

PTT

Kapak fotoğrafı

Bjorn Vagn / BOSF / Greenpeace



GREENPEACE

www.greenpeace.org.tr

TAVUK ENDÜSTRİSİ GDO'YA DOYMUYOR

İzin bekleyen 20 GDO çeşidi daha var

Tavukçuluk endüstrisini bünyesinde toplayan Beyaz Et Sanayicileri ve Damızlıkçıları Birliği'nin (BESD-BİR) Biyogüvenlik Kurulu'na hayvan yeminde genetiği değiştirilmiş 3 soya ve 1 mısır çeşidinin kullanımı için yaptığı izin başvurusu kabul edildi.

Tavukçuluk endüstrisinin kabul edilen bu talebiyle Türkiye'de hayvan yeminde izin verilen genetiği değiştirilmiş mısır ve soya sayısı 36'ya yükseldi.

Tavukçuluk endüstrisinin sırada bekleyen, 20 GDO çeşidi için daha izin talebi bulunuyor.

Endüstriyel tavuk şirketlerinin aldıkları bu yeni GDO izni, onların kamuoyunun kaygılarına ve taleplerine ne kadar uzak kaldıklarının açık bir örneği. Halkımız ülkeye GDO sokulmasını, GDO'ların tavuklara yem olarak verilmesini asla kabul etmiyor. Doğal koşullardan uzak, yapay şekilde yetiştirilen tavuklarla ilgili kamuoyunda ciddi bir tepki var. Artık kamuoyu GDO'lu, ilaçlı, antibiyotikli; her bir hayvana bir A4 kağıdı kadar yer düşen hapisane koşullarında tavukçuluk yapılmasını kabullenmiyor.

Endüstriyel tavukçuluk şirketleri kamuoyunun taleplerine kulaklarını tıkayıp, çağ dışı yöntemlerle üretim yapmaya devam ediyor. Tavukçuluk endüstrisi GDO ithalatı yerine yerel kaynakları kullanan, çevre ve insan sağlığına duyarlı, hayvan haklarına saygılı sürdürülebilir bir üretim modeline geçiş yapmalı.

Türkiye, her üretimi yapacak tarım topraklarına fazlasıyla sahip. Ama son 15 yılda Türkiye'nin kaybettiği toplam tarım arazisi 3 milyon hektar! Bir başka deyişle 3 Kıbrıs adası büyüklüğünde... Bu arazi yeniden tarıma kazandırılabilirse, hem çiftçiler yeniden üretime döner ve şehirlere göç etmek zorunda kalmaktan kurtulur hem de Türkiye'nin ihtiyaç duyduğu soyanın 5 katını üretebilir hale geliriz.



NÜKLEER ALATURKA

PİŞMEKTE OLAN BİR BELGESEL

Kendinizi biraz tanıtır mısınız?

Kendimi kısaca belgesel sinemacı ve akademisyen olarak tanımlayabilirim. 1995'ten beri akademisyenlik yapıyorum. 1995-2000 seneleri arasında ABD'deydim. Akademisyenliğe orada başladım. Türkiye'ye döndükten sonra önce Bilgi Üniversitesi'nde, sonra Sabancı Üniversitesi'nde çalıştım; son 10 senedir de Boğaziçi Üniversitesi'nde öğretim görevlisi olarak görev yapıyorum. Belgesel sinema kuramları tarihi eleştirisi ve üretimi uzmanlık alanım. Aynı zamanda öğrencilerin film projelerine, film üretmelerine ve film üzerine yazıp çizmelerine de destek oluyorum. 1989'dan bu yana ise yönetmen olarak kendi belgesel filmlerimi üretiyorum. Şu anda üzerinde çalıştığım Nükleer Alaturka filmi benim dördüncü uzun metrajlı belgesel filmim. Bunların yanı sıra kendimi bir aktivist olarak da görüyorum. Önemli bulduğum konularda aktivizm çalışmalarına destek oluyorum. Kendimi dünyayla biraz daha ilişkilendirdiğimden, özellikle üniversite yıllarımdan beri kendimi bir çevre aktivisti olarak görüyorum. Benim özel ilgi alanım da bu; yenilenebilir enerji, tarım gibi konuları öğrenmeye çalışıyorum.

Nükleer Alaturka projenizden bahseder misiniz?

Öğrencilik yıllarımda ilgilendiğim konulardan bir tanesi de Türkiye'deki çevre mücadelesiydi. Nükleer Alaturka bağlamında bir başlangıç olarak 1995 ve 2009 yıllarını önemli buluyorum. 1995 yazında Türkiye'yi ziyaret ettiğimde Melda Keskin ile görüştüm ve Ağaçkakan dergisini okudum. Bir başka deyişle nükleer karşıtı mücadeleyi anlamaya çalıştım. Bunun bir parçası olarak da 1995'de Akkuyu Şenliği'ne gittim. İlk Akkuyu ziyaretimdi. "Türkiye'deki nükleer karşıtı mücadeleyle ilgili ben ne yapabilirim?" sorusu kafamda ilk o zaman oluştu. O günden sonra Türkiye'deki nükleer mücadeleyi takip etmeye devam ettim. 2009 ise "Nükleer ile ilgili nasıl bir film üretebilirim?" sorusunun cevabını somutlaştırdığım yıldır. Nükleer Alaturka ismini o sene koydum. O zaman sadece bir proje fikriydi. Facebook'ta Nükleer Alaturka Film Projesi adı altında bir grup oluşturdum ve ilgilenen arkadaşlarla birlikte burayı bir arşiv yeri olarak kullanmaya başladık. Nükleerle ilgili ilginizi çeken her şeyi oraya post ettik ve böylece Nükleer Alaturka film projesi sanal olarak malzeme biriktirmeye başladı. Nükleer Alaturka'nın tarihinde bir diğer önemli yıl ise 2015'ti. Bu yılın ilk aylarında Akkuyu NGS reklamları dönmeye başladı. İstanbul'un her tarafındaki reklam panolarını "Güçlü Türkiye'nin Güçlü Enerjisi" gibi sloganlar sardı. Bunları görünce dehşete düştüm ve sanal ortamda var olan projenin acilen hayata geçirilmesi gerektiğine karar verdim. Zaten akabinde de temel atma töreni yapıldı. Artık bizim de bu konuda aktif olarak üretime geçmemiz gerekiyordu. 2015 yılının sonunda "Filmi yapmaya başlıyoruz" dedik. Bağımsız belgesellerin yapımında önce bir projeyi geliştirme süreci oluyor, ondan sonra veya eşzamanlı olarak filme finansal destek bulma süreci gerçekleşiyor. Geliştirme, araştırma ve finansal destek bulma işleri tamamlandı-



"Hepimiz bir geleneğin mirasçılarıyız!"

Nükleer Alaturka film projesinin yönetmeni Can Candan, Greenpeace'in "Enerjide Nostaljiye Yer Yok" kampanyası kapsamında düzenlenen sergi açılışında Türkiye'deki nükleer karşıtı hareketin macerasını ve belgesel projesini anlattı. Candan, film projesi ve **Türkiye'de nükleer karşıtı hareket hakkında gerçekleştirdiğimiz röportajda, herkesi "Nükleer Alaturka" projesine destek olmaya çağırırdı.**

tan sonra da çekime geçiliyor. Sonrasında kurgu süreci oluyor, filmi bitirip seyirciyle buluşturma ve dağıtma süreçleri başlıyor. Bunun bağımsız bir proje olduğunun altını çizmek istiyorum. Bu filmin bir ısmarlayanı yok. Sponsoru yok. Bizim sözümüzün bağımsız olması gerekiyor. Bunu çok önemsiyoruz. Onun için de bunun çok destekçili bir proje olması bizim için önemli. Greenpeace ile örtüşen şey de bu. Bir devletten, bir şirketten, bir hükümetten para alarak değil, konuya gönül vermiş insanların destekleriyle yürütülen bir iş yapmaya çalışıyoruz. Yeterli desteği bulabilmek biraz uzun sürüyor çünkü bu, büyük bir film. Bu filmde Türkiye'nin nükleer hikayelerini topluyoruz ve şu soruyu soruyoruz: "Biz bu nükleer eşiğe nasıl geldik? Bu yolculukta başımıza neler geldi?" Eğer biz bugüne kadar neler yaşadığımızı iyi bilir, bunu tartışabilir, bunun üzerine kafa yorabilirsek bundan sonra nereye gideceğimiz konusunda daha aktif hareket edebiliriz; karar verme mekanizmasında daha etkin bir rolümüz olabilir. Bu bağlamda Nükleer Alaturka gibi bir belgeselin kamusal alanda nükleer meselesini tartışmaya açmak için önemli bir işlevi olabilir. Birkaç yıl içinde ama mutlaka Akkuyu nükleer santralinin inşaatı bitmeden bu filmi tamamlamak, filmi göstererek nükleeri Türkiye'de tartışmaya açmak, bütün nükleer karşıtlarıyla birlikte nükleerin tartışılmasını sağlamak istiyoruz. 1978'de Avusturya'da Avusturyalıların yaptığı gibi nükleer santral inşa edilse de biz bunu işletmiyoruz noktasına gelebilmek istiyoruz. Çünkü nükleer santral elektrik üretmeye başladığı anda radyoaktif yayıyor, atık üretiyor, çevreye ve insan sağlığına zarar veriyor. Biz bunu istemiyoruz.

Avusturya örneğini biraz açar mısınız?

Avusturya bizim filmdeki hikayelerden bir tanesi. Bu hikayenin başlığını "Dünyanın en güvenli nükleer santrali" koyduk. Çünkü Avusturya 1978'de ilk nükleer santralinin inşaatını bitiriyor, içine yakıtı koyuyor, tam düğmeye basacakken halk ayağa kalkıyor ve "Nükleer santral istemiyoruz" diyor. Protestoların sonucunda bir halk oylamasına gidiliyor ve bu oylamada çoğunluk nükleer santral istemediğini ifade ediyor. Bunun akabinde Avusturya parlamentosu "Avusturya hiçbir zaman nükleer enerji üretmeyecektir" şeklinde bir kanun çıkartıyor. Böylelikle hazır olan, içinde yakıtı bile bulunan bu nükleer santral "dünyanın en güvenli nükleer santrali" haline geliyor çünkü hiçbir zaman enerji üretmiyor. Biz şunu söylemeye çalışıyoruz: Eğer Akkuyu'da inşaat devam ederse bizim de Avusturyalıların yaptığı gibi bunu durdurup üretime geçirmeme gibi bir fırsatımız olabilir. İnsanlar isterlerse son dakikada olsa bile nükleer çılgınlığı durdurabiliyorlar.

Türkiye'deki mevcut nükleer karşıtı hareketle ilgili neler söyleyebilirsiniz?

Türkiye'deki nükleer karşıtı harekette 1990'ları görmüş biri olarak şunu söyleyebilirim; içinde bulunduğumuz politik durumla da ilgili olarak maalesef muhalif hareketler eskiye nazaran gücünü kaybetmiş veya en azından sesini çıkartamaz durumda. Türkiye'de nükleer karşıtı hareketin şu anda sesini yeterince çıkartamadığı bir dönemi yaşa-

diğını düşünüyorum. Bu anlamda da yapılan tüm etkinliklerin çok önemli olduğunu düşünüyorum. Örneğin şu anda Greenpeace'in nükleer karşıtı bir kampanyası olmasını çok önemsiyorum. Ama bir şekilde daha fazla güç birliği yapmamıza ihtiyaç olduğuna inanıyorum. Aslında nükleer karşıtı hareketin bileşenlerinin bir araya gelerek güçlerine güç kattıklarını şu anda şu ortamda göremiyorum. Ama bunun artarak devam etmesi gibi bir ümidim var. Biz proje olarak bunu önemsiyoruz. Bütün nükleer karşıtlarıyla birlikte çalışmak bizim için çok önemli. Biz bu filmi yaparken ister istemez nükleer karşıtı hareketin bir arşivini de oluşturuyoruz. Nükleer karşıtı hareket olarak hepimizin bir geleneğin sahipçileri olduğumuzu düşünüyorum. Bu bugünün meselesi değil; 1970'lerden beri bir nükleer karşıtı hareket var. Bu mirasa sahip çıkmalıyız, bu mirastan güç almalıyız ki sesimizi çıkartmaya hep beraber artarak, güçlenerek devam edebilelim.

Türkiye'deki aktivizmle ilgili düşüncelerinizi paylaşabilir misiniz?

Şu anda içinde bulunduğumuz durumda aktivizmden bahsetmek biraz zor ama aktivizmin farklı yöntemleri var, bunun için sokağa çıkmak şart değil. Aktivizm bir hak savunuculuğu ve bu konuda bir eylemsellik olarak düşünülse, bunun birçok farklı şekilde yapılabileceğini düşünüyorum. Aktivizm içinde bulunduğumuz dönemde daha da önem kazanıyor. Son döneme, örneğin Gezi Direnişi'ne baktığımızda aslında Türkiye'de yakın dönemde her şeye rağmen çok önemli bir eylemselliğin, aktivizmin var olduğunu görüyoruz. Ben aktivizmin sönümlendiği ve sesinin kısıldığı bu dönemin geçici olduğuna inanıyorum çünkü insanların talepleri baki. Örneğin insanlar özgür olmayı, eşit vatandaş-



© Daniel Mueller / Greenpeace

lık hakkını, sürdürülebilir bir insan-doğa dengesi içinde yaşamayı, toplumsal cinsiyet anlamında eşitliği, temiz gıdayı, temiz havayı talep ediyor. Bunlar geçici değil, temel meseleler. LGBT hareketi eşit yurttaşlığı, özgürlüğü talep ediyor. Bu taleplerin bir yere gideceği yok. Günümüzde artık insanlar rahat bir şekilde etkileşime ve iletişime geçebiliyor. İnternet ve sosyal medya dünyasında insanların sesini kısabilmek gibi bir durum söz konusu değil. İnsanların birbiriyle bu kadar yakından ilişki kurabildiği bir dönemde bence aktivizmin önü çok açık. Yeter ki bağlantı kurabilelim, birlikte hareket edebilelim. Türkiye'deki nükleer karşıtı hareket özelinde bir gelenek, bir tarih, bir miras var. Margaret Mead'in dediği gibi dünyada kimlerin değişiklik yaptığına baktığımızda, bir avuç insanla karşılaşıyoruz. Gerçekten de değişiklik dediğimiz şeyi ancak bir şeye inanan bir avuç insan yapabiliyor. Dünyada değişiklik yaratmak istiyorsak, bizim de elimizi taşın altına koymamız gerekiyor ki bu da aktivizmle doğrudan ilintili bir durum. Bir şeyleri değiştirmek istiyorsak, eyleme geçmemiz ve talebimizi güçlü bir şekilde ifade etmemiz gerekiyor. Bunu da ancak çoğalarak yapabiliriz.

'Enerjide Nostaljiye Yer Yok' kampanyası ile ilgili ne düşünüyorsunuz?

Greenpeace'in 'Enerjide Nostaljiye Yer Yok' kampanyasını hali hazırda var olan, nükleer rönesans diyebileceğimiz özellikle 2000'li yıllardaki nükleer savunucularının ortaya attığı propaganda faaliyetini deşifre eden, onu yapı bozuma uğratan bir söylem olarak görüyorum. 'Enerjide Nostaljiye Yer Yok' kampanyası nükleer enerjinin hem teknik hem de fiili olarak geçmişte kalan ve kalması gereken bir enerji olduğunu söylüyor. Birileri 40 yıl önce "Akkuyu'da nükleer santral yapalım" diye ortaya çıkmış. 40 yıl önceki dünyayla şu anki dünya aynı değil ki! Fukushima sonrası dönemde Almanya gibi teknolojiye bu kadar ilerlemiş bir ülkenin enerji dönüşümü adı altında yeni bir politika üretip buna bağlı olarak 2023 yılına kadar bütün nükleer santralleri kapatma kararı aldığı bir zamanda, bizim hükümetimizin "Nükleer enerji santrali kuruyoruz" demesi kadar abes bir şey olabilir mi? Nükleer 40 yıl öncenin teknolojisi. Bu teknoloji benim dedemin ya da babamın zamanının teknolojisi. Kendi çocuğumun geleceğini etkileyecek bir dönemde devreye sokulacak bir teknoloji dedemin veya babamın teknolojisi olabilir mi? Bizim geleceğe yatırım yapmamız gerekiyor, geçmişe değil. Nükleer enerjiye günümüzde de geleceğimizde de yer yok. Bu anlamda bu kampanyanın yaklaşımı çok doğru. Kampanya etkinliklerle Türk kamuoyunun ilgisini bu konuya çekmeye çalışıyor. Ayrıca kampanyanın zamanlamasını da çok doğru buluyorum. 8-9 Mart'ta İstanbul'da Uluslararası Nükleer Santraller Zirvesi yapıldı. Nükleer tüccarlar bir araya gelip nasıl daha çok para kazanabileceklerine kafa yordular. Diğer tarafta



Akkuyu'da nükleer inşaatı devam ediyor, lisansla ilgili bir takım başvurular yapılmış durumda. Hem yasal süreci hem de inşaat sürecini işletiyorlar. ÇED süreci de işliyor ve buna itirazlar yapılıyor. Ama ÇED devrede olduğu için ilerleyebiliyorlar yani inşaat durdurulmuş değil. Fukushima'nın altıncı yıldönümündeyiz. Altı yıldır havaya, suya, toprağa radyoaktivite yayılıyor, tüm doğa bundan etkileniyor. Pasifik Okyanusu'na günde yüzlerce ton radyoaktivite salınıyor. Bu, korkunç bir şey. Üstelik bunlar tek bir nükleer santralin sebep olduğu sonuçlar... Türkiye hala Çernobil'in etkileriyle uğraşıyor. Kanseri vakaları artmış durumda. Tüm bunlar olurken böyle bir kampanyaya imza atılması çok önemli ve elzem. Zaten bu farkındalığı ancak sivil toplumla yaratmak mümkün çünkü mecliste ve basında insan hayatını, doğal hayatı, bütün canlıları ilgilendiren meseleler maalesef şu anda yer bulamıyor. Bu anlamda Greenpeace'in böyle bir kampanyayı gerçekleştirebilir olması önemli buluyorum. Bu arada Cem Dinlenmiş ile çalışıyor olmanız da bizim için ayrıca önem taşıyor. Cem Dinlenmiş Nükleer Alaturka film projesinin de çizeri. Nükleerle ilgili birlikte üretilen görsellerin bu meseleyi kamuoyuna anlatabilmemiz için son derece işlevsel olduğuna inanıyorum.

Destekçilerimize bir mesajınız var mı?

Ben 20 yıllık bir Greenpeace destekçisiyim. Greenpeace'in yıllardır dünyanın birçok yerinde hem çevre hem de barış konusunda yaptığı çalışmalar çok önemli. Biz Nükleer Alaturka'yı nükleer karşıtı kampanyaların bir parçası olarak görüyoruz ve bağımsız bir nükleer karşıtı belgesel yapmaya çalışıyoruz. Bunu ancak destekçilerin desteğiyle yapabiliriz. Ben Greenpeace destekçilerini hem desteklerine devam etmeye hem de Nükleer Alaturka'nın da destekçisi olmaya, bu belgeseli sahiplenmeye ve 'bu benim de filmimdir' demeye davet ediyorum. Biz bunun için bir kitle fonlaması kampanyası başlattık. Bu kampanya film üretim süreçleri boyunca açık kalacak. Greenpeace destekçileri bu şekilde Nükleer Alaturka'nın da destekçisi olabilirler. Filmin web sitesinde tüm destekçilerin isimleri olacak, belli bir miktarın üzerinde destekte bulunanların isimleri ise filmin sonundaki destekçiler listesinde yer alacak. www.nukleeralaturka.com web adresimiz; destekçiler kitle fonlaması kampanyamıza bu site üzerinden destek verebilirler.



Mannie Garcia / Greenpeace

İklim krizinden nasıl çıkarız?

Özgür Gürbüz

Hiç görmediğimiz kadar büyük dolu taneleri, sıcak hava dalgaları, seller, kuraklık ve aniden kapımızı çalan fırtınalarla karşı karşıyayız ve bu daha başlangıç. Tarımsal üretimimiz, su kaynaklarımız, yaşadığımız kentler, insanlar da dahil birçok canlı türünün hayatı tehlike altında. Tüm bunlar bir felaket senaryosunu andırır da umutsuz değiliz. **İklim değişikliğini durdurursak içinde bulunduğumuz iklim krizinden de çıkabiliriz. Hala şansımız var.**

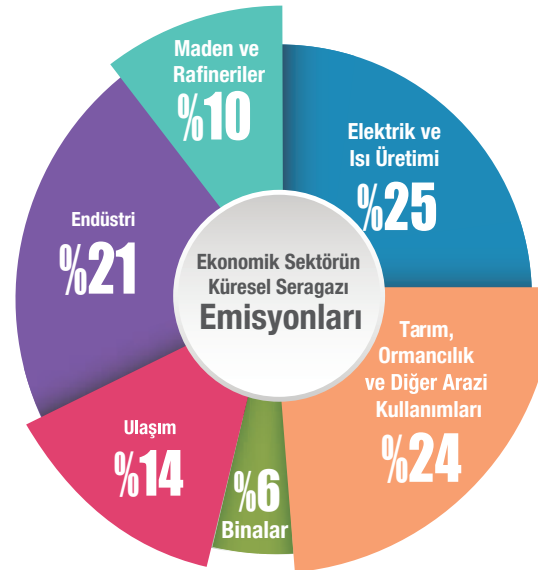
Şansımız var çünkü bilinmeyen bir hastalıkla karşı karşıya değiliz. İklimi değiştiren petrol, kömür ve gaz gibi fosil yakıtlar olduğunu, ormansızlaşmanın dünyanın ateşini körüklediğini, organik tarımdan uzaklaşmanın daha fazla seragazi emisyonuna yol açarak geleceğimizi zehirlediğini biliyoruz. Yapmamız gereken daha az tüketen; enerjisini güneş temelli kaynaklardan, yenilenebilir enerjiden üreten; verimi yaptığımız her işte ön plana koyan yeni bir sisteme geçmek. Bu geçişin önünde teknolojik bir engel yok. Güneş, rüzgar ve biyokütle gibi kaynaklardan ihtiyaç duyduğumuz tüm enerjiyi elde edebileceğimizi gösteren onlarca bilimsel çalışma var. Bu yüzden de birçok ülke şimdiden yüzde 100 yenilenebilir enerjiye geçiş için yol haritalarını belirledi. Kömürden çıkış hızlandı, Çin ve Hindistan gibi gelişen büyük ekonomiler de bu konuda önemli adımlar atıyor.

Yenilenebilir enerji daha ucuz

Enerjideki bu dönüşümün daha ekonomik olduğunu da biliyoruz. Türkiye’de yapılan son rüzgar ve güneş ihalelerinde ortaya çıkan elektrik satış fiyatları, kömür ve nükleer gibi eski dünyanın seçeneklerinden daha düşük. 3 Ağustos’ta yapılan rüzgar enerjisi ihalesini kazanan konsorsiyum, ürettiği elektriğin kilovatsaatini 3,48 sente (ABD doları) satmayı kabul etti. Türkiye’de rüzgar türbini üretmek için tesis de kuracaklar. Ankara Çayırhan’da yapılmak istenen kömür santrali hayata geçerse elektriği 6,04 sentten, Mersin Akkuyu’daki nükleer santral devreye girerse ise aynı elektriği 12,35 sentten satacak. Rüzgarın nükleerden 3 kat, kömürden ise neredeyse iki kat ucuz olduğunu görüyoruz.

İklim değişikliğinin arkasında enerji var

Elektrik ürettiğimiz kaynakları değiştirmek çözümün büyük bir parçası çünkü dünyanın iklimini değiştiren seragazi emisyonlarının dörtte biri elektrik ve ısı üretiminden kaynaklanıyor. Toprak kullanımı, ormansızlaşma ve tarımın yüzde 24’lük bir payı var. Sanayi ve ulaşım sektörleri sırasıyla yüzde 21 ve 14’lük paylara sahip. Yüzde 10’luk bir bölüm yine enerjiyle ilgili; maden ve rafinerilerde harcanan enerjiyi ve bu kaynakların tüketim noktalarına ulaştırılmasında harcanan enerji nedeniyle atmosfere bırakılan emisyonları kapsıyor. Binalar da küresel seragazi emisyonlarının yüzde 6’sından sorumlu. Görüldüğü gibi ulaşımdan endüstriye, enerji tüketimi yaşadığımız iklim krizinin başlıca nedeni. Greenpeace’in çalışmalarının petrol, kömür ve doğalgaz tüketimini azaltmaya odaklanmasının ardındaki gerekçe bu tablo.



Türkiye’nin potansiyeli yüksek

Türkiye’de de durum farklı değil. 2015 yılında 475 milyon tona bulan seragazi emisyonumuzun (CO2 eşdeğeri) yüzde 71’i enerji kaynaklı. Türkiye’nin iklim değişikliğine katkısını azaltması ve hava kirliliği gibi ek sorunlardan kurtulması için enerji sektöründe fosil yakıt

kullanımını azaltması şart. Bu daha az kömür ve doğalgaz santrali, daha çok toplu ulaşım veya bisiklet yolu demek. Evlerde daha fazla güneş enerjisi kullanarak ve her alanda ciddi enerji verimliliği politikalarını hayata geçirerek üzerimize düşeni yapabiliriz. Kimse Türkiye’den tek başına iklim değişikliğini durdurmasını beklemiyor, bu zaten mümkün değil. Çin ve ABD gibi ülkelerin bile tek başına iklim değişikliğini durdurma şansı yok. Türkiye’nin de her ülke gibi üzerine düşeni yapması yeterli. Resmi rakamlara göre yüzde 25’leri bulan enerji verimliliği ve Avrupa’nın en iyi yenilenebilir enerji potansiyeliyle Türkiye’nin emisyonlarını kayda değer bir şekilde azaltmasının önünde hiçbir ekonomik ve teknik engel olmadığını bir kez daha hatırlatalım.

Ne kadar süremiz var?

Birleşmiş Milletler’in desteklediği Hükümetlerarası İklim Değişikliği Paneli (IPCC) dünyanın ortalama yüzey sıcaklığının 1,5 dereceyi geçmemesi, bu başarılamazsa 2 derece sınırında tutulması gerektiğini söylüyor. Paris Anlaşması’nın ana hedefi de bu bilimsel öngörü üzerine kuruldu. Hedef belli ama şimdiden 1,5 dereceyi zorluyoruz. Bu yüzden de 2 derecenin altında kalmak için karbondioksit emisyonlarına ciddi bir sınırlama getirmek zorundayız. Bugünkü gibi devam edersek yaklaşık 18 yıl sonra 2 derece sınırını aşmamıza neden olacak miktarda karbondioksiti atmosfere bırakmış olacağız. Karbon bütçemizin dörtte birini şimdiden kullandık. Bu yüzden de 19 yıldan çok daha önce karbonsuz bir ekonomik sisteme geçmiş olmalıyız. Bütçemiz daraldığı için yaşadıklarımızı düşünürsek, bütçe aşımında iklim krizinin nelere yol açacağını daha iyi tahmin edebiliriz.

Değişikliğe ihtiyacımız var

Ne yapılması gerektiğini yukarıda belirttik. Enerji sektöründen kentleşmeye, ulaşımdan tarıma kadar birçok alanda bir dizi değişikliğe ihtiyaç var. Nasıl yapılması gerektiği konusunda da rehberimiz Paris Anlaşması olabilir. Türkiye anlaşmaya imza atan 197 ülkeden biri ancak anlaşmanın hayata geçmesi için TBMM’nin onayı gerek. 197 ülkeden sadece 37’si Türkiye gibi süreci tamamlamaya taraf olmadı. Türkiye’nin süreci tamamlaması atılacak adımların ilki. İkincisi ise Paris Anlaşması kapsamında verilen taahhüdün iyileştirilmesi çünkü mevcut durumda Türkiye, iklim değişikliğini durdurmak için önümüzdeki 15 yıl içinde seragazi emisyonlarını 477’den 929 milyon tona çıkarmayı, azaltmayı değil neredeyse iki kat artırmayı öneriyor. Türkiye’nin daha gerçekçi bir hedef belirlemesi, ekonomik değişimin hızlanması için de gerekli. Kaldı ki bu durum Paris’i onaylayan birçok ülke için de geçerli. Mevcut taahhütler 2 derecenin altında kalmak için yeterli değil. Türkiye gibi diğer ülkelerin de Paris Anlaşması kapsamında verdikleri taahhütleri iyileştirmeleri gerekiyor. ABD’deki eyaletler ve belediyeler nasıl Trump’a rağmen iklimle mücadeleyi sürdürüyorsa, biz de iklimi yaşam pahasına değiştirmek isteyenlere rağmen daha iyi bir gelecek için mücadelemizi sürdürmeliyiz. Olumsuzlukları bahane ederek mücadeleye hiç başlamamanın bize umduğumuz başarıyı getirmeyeceği ortada.

Çatısına güneş paneli kurulumu yapmak isteyenlere: Greenpeace'ten Güneş Rehberi

Greenpeace, çatısına güneş paneli taktırmak isteyenler için www.gunesrehberi.org bağlantısından ulaşılacak pratik bir “Güneş Rehberi” hazırladı. Türkiye’de çatıların güneş panelleri ile donatılmasının önündeki bürokratik engellerin kaldırılması amacıyla başlatılan “Gölge Etme” kampanyası çerçevesinde güneş enerjisinden bireysel elektrik üretiminin önündeki engelleri işaret eden Greenpeace, bu site ile çatısına güneş paneli kurmak isteyenlere de yol göstermeyi hedefliyor.



Türkiye’nin güneşten 380 milyar kilovatsaat elektrik üretme potansiyeli var ancak sadece yüzde 1’ini değerlendiriyor. Bizden çok daha düşük güneşlenme saatine sahip ülkeler güneş enerjisinden elektrik üretiminde bizden çok daha öndeler. Örneğin Almanya gibi güneşlenme saatinde Türkiye’nin çok gerisindeki bir ülke, güneş enerjisinden 40 kat fazla elektrik üretiyor. Bu üretimin yüzde 60’ından fazlasını bireyler kendi çatılarına kurdukları paneller ve oluşturdukları kooperatiflerle yapıyorlar. Biz de hem ülkemizde bireyler güneş enerjisinden elektrik üreterek sağlıklı ve güvenli bir gelecek için enerji dönüşümünün parçası olsun hem de ülke ekonomisine katkıda bulunsun diye bireysel üretimin önündeki bürokratik engelleri kaldırmak üzere “Gölge Etme” kampanyasını başlattık. Hazırladığımız “Güneş Rehberi” sitesiyle de çatısına güneş kurulumu yapmak isteyen bireyler için mevcut süreci anlattık. Amacımız güneş potansiyelinin yüzde 1’ini bile henüz kullanmayan ülkemizde bu oranın artmasına öncülük etmek isteyen bireyler için kolaylık sağlamak. Güneş Rehberi’ne www.gunesrehberi.org adresinden ulaşabilirsiniz. Çatınıza güneş paneli kurup siz de enerji dönüşümünün bir parçası olabilirsiniz.

“Güneş Rehberi”nde çatısına güneş paneli kurmak isteyenlerin yapması gerekenler dört madde ile şöyle özetleniyor:

- 1 Bağlı olduğunuz şebeke işletmecisine başvurarak, çağrı mektubu almanız gerekiyor. Hangi dağıtım şirketine bağlı olduğunuzu öğrenmek için sitedeki haritaya tıklayabiliyorsunuz.
- 2 Ardından başvuru ücretini yatırıp gerekli belgeleri hazırlamanız gerekiyor. Gerekli belgelerin neler olduğunu rehberde bulabilirsiniz.
- 3 Başvurunuzun değerlendirilmesini beklemeniz gerekiyor.
- 4 Başvuruza kabul edilirse, sistem kurulum aşamasına geçiliyor. Bu aşamanın gerekli belgelerinin isimlerini de yine sitede bulabilirsiniz.

Orangutanların nesli tehlikede!

Yeni yayınlanan “Orangutan Popülasyonunun Yaşama Yeteneği Değerlendirmesi”ne göre 100 ila 500 yıllık bir zaman dilimi içinde, Sumatra ve Borneo’da yaşayan 52 orangutan meta popülasyonunun sadece üçte birinin (%38) hayatta kalması bekleniyor. Orangutanların sayısının azalmasının en önemli sebebi yaşam alanlarında gerçekleştirilen tahribat!

Uluslararası Doğayı Koruma Birliği (IUCN) plantasyon şirketlerinin yaptığı orman tasfiyesi ve turbalık alan drenajından kaynaklanan yıkıcı 2015 yılı yangınlarını takiben, geçen sene Borneo orangutanlarını “çok/kritik tehlikede” kategorisinde değerlendirdi. Orangutanlar Endonezya kanunlarının koruma altındaki türler arasında yer alıyor ama hükümet ülkenin en simgesel hayvan türlerini korumak konusunda başarı gösteremiyor; zira şirketler orangutanların yaşam alanları olan orman ve turbalıklarda plantasyona devam ediyor. Son yayınlanan rapor orangutanların yaşam alanı olarak haritalanmış ormanlarda yapılan ormansızlaştırma faaliyetlerinin derhal sona erdirilmesi gerektiğini bir kez daha ortaya koyuyor.

Yıllardır hem palmye yağı hem de hamur kağıt endüstrileri Endonezya’nın geniş turbalık alanlarına plantasyon için drenaj yapmak amacıyla kanal ağları inşa ettiler. Bu turbalık alan drenajı 2015’deki yangın krizinin en önemli etkenlerinden biri olarak görülüyor. Başkan Joko Widodo 2015 yılının sonlarında hükümetin turbalık alanlara lisans vermeyi bırakacağını açıklamıştı. Ancak bu önlemler orangutanları korumak için yeterli olmadı çünkü şirketler 800 ila 1200 orangutanın yaşadığı 55 hektarlık Sungai Putri gibi yerlerde genişleme göstermeye devam ediyor.

Greenpeace, bu yılın başlarında Endonezya’nın en geniş orangutan popülasyonlarından birine ev sahipliği yapan Sungai Putri’nin PT Mohairson Pawan Khatulistiwa (MPK) isimli kereste şirketi yüzünden tehdit altında olduğunu ortaya çıkardı. Şirket turbalık alanda yasa dışı yeni bir drenaj kanalı açtı. Hükümet bu genişlemeyi durduracağını iddia ediyor ama drenaj kanalı hala yerinde duruyor! Yangınlar Batı Kalimantan’ı paramparça ediyor ama herhangi bir restorasyon süreci başlamış değil. Hükümet derhal PT MPK’nin lisansını iptal etmeli. Bu alanı korumak hem gelecek adına yangınları önlemek hem de orangutan yaşam alanını kurtarmak için çok önemli!

KUZEY KUTBU'NU KURTAR!

Hemen Őimdi "İmza" yaz, 2322'ye
gönder. Kuzey Kutbu için imza
kampanyamıza katıl!



Kuzey Kutbu petrol araması, sismik patlamalar, endüstriyel balıkçılık ve iklim değışikliği gibi tehditlerle karşı karşıya. Gezegenimizin buzdolabı dünyanın geri kalanından iki kat hızla ısınıyor. Harcayacak zamanımız yok. Kuzey Kutbu'nun küresel koruma alanı ilan edilmesi için mücadeleye devam etmemiz gerekiyor.



Kampanyaya katılım SMS bedeli Avea, Türkcell ve Vodafone için SMS başına KDV ve ÖİV dahil 0,65 TL'dir. Operatörler kısa mesaj birim fiyatlarında meydana gelecek değışiklikleri aboneye yansıtmaya hakkını saklı tutar. Dergi aboneliği hakkında bilgi vermek için destekçi ilişkileri ekibimiz sizi en kısa zamanda arayacaktır.

GREENPEACE